

• DAVID T. ZABECKI (1)

• TOÀN NHẬP chuyển ngữ

Thật là khó có thể tin rằng 40 năm đã trôi qua kể từ sau cuộc Tội Công Tội Máu Thân (1968). Đợi vài nhúng ai trong chúng ta đã từng ở đó, cảm thấy như ngày hôm qua khi chúng ta đứng ở báo đài vào nhúng giờ lúc sáng sớm – đúng ra là lúc nửa đêm – ngày 31 Tháng Giêng năm 1968. Mọi thứ gì đó lộn lao đã xảy ra. Họu hết các tầng lãnh và các vị chức huy cao cấp có thể đã có cái cảm giác rằng nó rất là to lớn, nhúng đợi vài chúng tôi là nhúng đang ở ngoài chiến tuyến nó chỉ là vấn đề “sống sàng ống chiến và ra trận.”

Câu chuyện về cuộc Tội Công Tội thực ra đã được khởi sự từ đầu Tháng Bảy năm 1967, khi một viên tướng hàng đầu của Quân Đội Bắc Việt bị chết trong một biến quân sự tại Hà Nội. Trong nhúng năm qua, Tướng Nguyễn Chí Thanh đã được báo cáo là đã bị chết bởi máy bay B-52 của Mỹ trong lúc đang chuy huy một nơi nào đó tại Miền Nam Việt Nam. Bằng chứng mà này đã chứng tỏ rằng y đã chết một cách không bình thường. Tuy nhiên, dù vì lý do gì, thì đi tìm mà y chết đã nhúng sâu đi trên trình hình thành nhúng quy t định của Bắc Việt đến đến của cuộc Tội Công Tội 1968 và, xa hơn nữa, đã đến đến một cuộc chiến về cái kết của không may vui.

Thanh là tên chức huy quân sự cao cấp nhất của Bắc Việt tại Miền Nam. Ngoài Bộ Trưởng Quốc Phòng Võ Nguyên Giáp, y là nhúng duy nhất mang cấp bậc 4 sao trong quân đội Bắc Việt. Y cũng là nhúng có nhúng quy n lập chính trị - đã 17 năm là ủy viên Bộ Chính Trị của Bắc Việt. Thêm vào đó, y còn là một đội thủ lâu năm trong chức trưởng đội đầu về Miền về một quân sự của Giáp. Nhúng nay tiếng nói y đã mãi mãi im bặt. Ngay sau cuộc tang của Thanh ngày 7 Tháng Bảy, Bộ Chính Trị đã xem xét kế hoạch tảo mộ của Giáp muộn để y minh chiến tranh đi đến một kết của thành công nhanh chóng.

Chiến tranh đã không đi trên một để cho nhúng nhúng và Công sự. Lực lượng Việt Cộng của Thanh và quân đội Bắc Việt tại Miền Nam đã đang bị thua mà khi đội đầu về Miền về một quân sự của Giáp. Nhúng nay tiếng nói y đã mãi mãi im bặt. Ngay sau cuộc tang của Thanh ngày 7 Tháng Bảy, Bộ Chính Trị đã xem xét kế hoạch tảo mộ của Giáp muộn để y minh chiến tranh đi đến một kết của thành công nhanh chóng.

Cái chìa khóa trong kế hoạch của Giáp là cái ý niệm về “Tội Công Tội” vay mượn từ học thuyết Cộng sự Trung Hoa. Tiếp theo của Tội Công Tội, trong một hai cú đánh, sẽ là của “Tội Ngộ Dị”, dân chúng Miền Nam sẽ tiếp hợp theo nhúng nguyên của của nhúng sự và lập để chính quy n Sài Gòn. Cuộc Tội Ngộ Dị là một nhân tố không thể thiếu trong tiến đi của Việt Nam.

Sự thành công trong kế hoạch của Giáp tùy thuộc vào ba cái chìa khóa: (1) là QLVNCH sẽ không chiến đấu và sẽ sụp đổ ngay trong trận đấu ngay; (2) là dân chúng Miền Nam sẽ

đi theo vớ i cu c T ng N i D y; (3) là khi đ i đ u v i m t hành đ ng gây ch n đ ng to n, cái ý chí mu n tí p t c cu c chi n c a ng i M có th s n t r n.

Th i đ i m cho cu c T ng T n Công đ c ho ch đ nh là vào đ p T t 1968, đó là Năm M i âm l ch b t đ u cho Năm Con Kh (M u Thân). T t là m t ngày l r t quan tr ng đ i v i ng i Vi t Nam . Th t khó cho ng i Tây ph ng hi u đ c s quan tr ng c a nó. Nó gi ng nh L Giáng Sinh, L T n, Ngày 4 Tháng B y (L Đ c L p) và sinh nh t c a b n, t t c t ng h p i.

K ho ch chu n b T n Công T t c a Giáp là m t s đánh l a khá xu t s c. Nh ng s h ng đ n t ng quát đ c g i t i các đ n v i chi n tr ng, nh ng ch c ch n vào th i đ i m nào và nh ng m c tiêu t n công nào đã đ c gi k n cho đ n phút chót. B t đ u vào mùa thu năm 1967, Giáp gia tăng m t lo t nh ng tr n đánh đ m máu nh ng đ ng nh là nh ng tr n đánh không m y quan tr ng v ùng biên gi i và i phía b c g n vùng Phi Quân S . Vào ngày 29 Tháng M i, Trung Đoàn VC 273 t n công qu n l L c Ninh, n i vùng “L i Cầu” i phía đ ng b c Sài Gòn. Ngày 23 Tháng M i M t, Trung Đoàn 4 B c Vi t t n công Dak To. Vào đ u Tháng Giêng 1968, m t vài s đoàn B c Vi t b t đ u t p h p chung quanh căn c TQLC M i Khe Sanh, g n khu Phi Quân S .

T t c nh ng hành đ ng này là m t ph n c a k ho ch “v n đ ng ngo i biên” c a Giáp đ c v ch ra đ l i kéo nh ng đ n v M ra kh i nh ng vùng đô th và h ng v biên gi i. H u h t k ho ch đ c thi hành b i quân đ i B c Vi t, trong khi các đ n v VC di chuy n vào nh ng v trí b ng trong đ p T t, đ tr các tí p t và th c hi n nh ng cu c thao di n t n công c a chúng. Trong v Trung Đoàn VC 273 t n công L c Ninh, các tài li u b t đ c c a đ ch sau đó đã cho bi t m c đích c a tr n đánh là đ cho VC làm quen v i nh ng cu c t n công có tính qui c. Các lãnh đ o quân s c ng s n đã l i đ ng s h u chi n Giáng Sinh 1967 cho m c đích này. Các ch huy cao c p đã s đ ng s h u chi n đ do thám nh ng m c tiêu đã đ c ch đ nh. Đ úng là k ho ch đã đ c tung ra theo m t canh b c l n c a Giáp ngay trong nh ng ngày đ u năm 1968.

*

T t th c s đã gây ng c nhiên v m t chi n l c, m c dù v m t chi n thu t, tình báo Hoa K đã bi t r ng có th có nh ng cu c t n công trong th i gian ngh l . Trung T ng Fred Weyand, T L nh L c L ng II Dã Chi n Hoa K và là m t c u sĩ quan tình báo trong Th Chi n II, đã k t lu n r ng m t đ i u gì đó l n lao s x y ra. Ông đã thuy t ph c T ng Westmoreland cho phép ông tri n khai 13 trong s nh ng tí u đoàn c a ông tí n v g n Sài Gòn vào gi a Tháng Giêng. K t q a là, l c l ng M đã không hoàn toàn b đ ng khi cu c t n công x y ra. Xuyên qua kh p c n c, cu c chi n đã ch m đ t ch trong vài ngày, nh ng t i nh ng n i nh Sài Gòn Ch L n, Hu và Khe Sanh, cu c giao tranh đã kéo dài hàng tu n l .

Khi m i chuy n đã qua, hai trong ba cái chìa khóa c a Giáp đã ch ng t hoàn toàn sai l m. Dân chúng Mi n Nam đã không t p h p theo cái nguyên c c a ng i c ng s n. Cu c T ng N i D y đã không x y ra – ngay c i Hu , n i mà l c l ng c ng s n đã chi m gi toàn thành ph trong m t th i gian dài. Quân l c VNCH cũng đã không b xóa s . Nó có th đã b th t b i m t vài n i, nh ng ph n l n nó đã chi n đ u và chi n đ u xu t s c m t cách đ ng kinh ng c.

K th t b i duy nh t trong cu c T n Công T t là Vi t C ng. Các phi n quân t i Mi n Nam đã tham gia nh ng tr n t n công chính y u và chúng đã ch u s t n th t n ng n nh t. H t ng c s c a các phi n quân đã dày công phát tri n trong nhi u năm qua ch trong m t tr n đã b

giữ m đi ch còn m t ph n m i. K t đó, cu c chi n tranh Đông D ng l n th hai đã hoàn toàn do B c Vi t đ m trách. Vi t C ng không bao gi còn là m t l c l ng đáng k trên chi n tr ng. Khi Mi n Nam Vi t Nam s p đ vào Tháng T năm 1975, nó đã b thua vào tay b n quân đoàn quân đ i B c Vi t.

Tuy nhiên, Giáp đã hoàn toàn đúng trong cái g a đ nh th ba c a y – nói v cái ý chí c a k thù (M). C th gi i, và đ c bi t là dân chúng M, đã b kinh ng c b i cái s c m nh rõ ràng c a nh ng cu c t n công c a c ng s n. Chi n th ng tràn ng p trên kh p chi n tr ng ti p theo đó c a nh ng đ n v M và Nam Vi t Nam v n không th đ o ng c cái hình nh th t b i và thi t h i đã kh c sâu trong công lu n. M t m t Hoa K đã cho Giáp s th t b i chi n thu t to l n nh t, nh ng m t khác l i cho y cái chi n th ng v m t chi n l c l n lao nh t, làm cho cu c T n Công T t đã tr thành m t trong nh ng nh ng tr n đánh quy t đ nh mang tính t ng ph n nh t trong l ch s .

V m t quân s Hoa K tuy b b t ng nh ng v n chi n th ng. Các t ng lãnh M đã bi t rõ k đ ch đang đi trên dây và nay th i đ i m đã đ n đ lo i b nó. Westmoreland và T ng Ch t ch Ban Tham M u H n H p Earle G. Wheeler đã cùng đ t m t k ho ch yêu c u b sung thêm 206.000 quân đ th a th ng xông lên đ p tan k thù, nh ng r t ti c m t ng i nào đó trong Tòa B ch c c a Johnson đã đ l t k ho ch ra cho báo chí. Câu chuy n đã n ra vào ngày 10 Tháng Ba năm 1968. D lu n Hoa K đã k t lu n r ng quân s gia tăng thêm là đ ph c h i m t lo t nh ng th t b i, và t cáo r ng chính quy n đã nói đ i. Đó là m t b c ngo t tâm lý. Không đ y ba tu n sau, T ng Th ng Johnson tuyên b r ng ông s không tái tranh c . Nhà s gia quân s M Trung T ng S.L.A. Marshall sau này đã tóm t t, cu c T n Công T t 1968 là “m t chi n th ng chính y u đang ti m n đã chuy n thành m t s rút lui th t t h i xuyên qua nh ng s l ng giá sai l m, thi u suy nghĩ, c v n t h i, lãnh đ o sai l c, và m t làn sóng mang tinh th n ch b i dâng cao.”

Nh ng T t cũng không là m t s ng c nhiên đ n s ng s t. Quân s đã có đ y nh ng thí d chuy n t th ng sang b i. Đã có ít nh t ba thí d v nh ng s t n công b t ng đ y tuy t v ng nh th ch trong n a đ u th k 20.

Vào Tháng Ba năm 1918, ng i Đ c đã tung ra cu c hành quân l n Michael, còn đ c bi t nh là Tr n Kaiser, m t c g ng đ lo i ng i Anh ra kh i tr n chi n tr c khi l c l ng M có th đ n k p đ quân bình chi n l c đ i đ u v i ng i Đ c. Gi ng nh T t, cu c t n công c a Đ c không ch là m t s ng c nhiên hoàn toàn cho phe Đ ng Minh, mà nó còn đ c bi t c c ng đ và t m m c l n lao c a nó. Cu c hành quân Michael đã thành công nh là m t trong nh ng s thành công v m t chi n thu t l n nh t c a Th Chi n I, nh ng nó l i là m t s th t b i v m t chi n l c. Nó th t b i không đ p tan đ c ý chí và s t tin n i phe Đ ng Minh, và ng i Đ c sau cùng đã thua tr n.

Ng i Đ c sau đó l i c g ng t ng t m t l n n a vào Tháng M i Hai năm 1944. L n này Tr n Bulge đã là m t b t ng hoàn toàn, nh ng nó cũng tr thành m t s th t b i c v chi n thu t l n chi n l c, và ng i Đ c l i m t l n n a thua tr n.

Vào cu i Tháng M i năm 1950, l c l ng M cũng m t l n b b t ng khi toàn th s kháng c c a B c Hàn đã b đ p tan g i a vĩ tuy n 38 và sông Áp L c (Yalu). Nh ng k t ngày 14 Tháng M i đ n ngày 01 Tháng M i M t, l c l ng Trung C ng đã huy đ ng kho ng 180.000 quân phía nam dòng sông. Khi chúng đ i đ u v i Quân Đoàn 8 M, s b t ng h u nh toàn

đi n. Vào thời đi m này cu c t n công đã thành công c v m t chi n thu t l n chi n l c, và bán đ o Đ i Hàn v n duy trì s chia c t cho đ n ngày nay.

Nói tóm l i, c b n thí d v s tuy t v ng nói trên, nh ng cu c t n công b t ng nh m t trò ch i m o hi m tiêu bi u cho b n s ph i h p v chi n thu t và chi n l c, v thành công và th t b i. Cu c hành quân Michael đã ch ng t r ng s thành công v chi n thu t không đ n đ n s thành công v chi n l c, ng c l i, cu c t n công T t đã ch ng t r ng s th t b i v chi n thu t không nh t thi t đ a đ n s th t b i v chi n l c. Bài h c rõ r t đ y là s chi n th ng hay th t b i sau cùng trong nh ng tr ng h p nh v y th ng không đ c quy t đ nh trong đ u c a bên phía t n công. Đây là m t bài h c mà chúng ta nên l u ý trong t ng lai.

*

H u h t trong chúng ta, nh ng ng i đã chi n đ u trong T t (M u Thân) 40 năm tr c khi còn là nh ng chàng trai tr th y mình ngày nay đ ng bên b tu i h c. Nh ng ng i b n chi n h u c a chúng ta l n h n chúng ta t năm t i m i tu i ngày đó nay đã là nh ng ông già, đ ng tu i v i nh ng c u chi n binh Th Chi n I khi chúng ta còn là nh ng đ a tr trong th p niên 1950. Nh ng c p ch huy l n tu i c a chúng ta, nh ng c u chi n binh chi n tranh Đ i Hàn và Th Chi n II, nay đ ng là nh ng b c ti n b i - h v n còn may m n bên chúng ta.

Q a th t, k ni m 40 năm (T t M u Thân) đã ghi đ u m t c t m c quan tr ng, m t c h i thích h p đ h i t ng v m t tr n chi n đã tr thành m t b c ngo t trong Chi n Tranh Vi t Nam ... Th c ra không có gì m i m v i cu c T n Công T t. N u có m t cái gì không thay đ i trong l ch s chi n tranh đó là s b t ng th t tai h i. Đã có nhi u cu c “T n Công T t” xuyên qua quân s , và chúng ta h u nh l i th y có cái gì đó t ng t đ ng x y ra.

TOÀN NH

(d ch t “The Tet Offensive, 40 Years On”, by David T. Zabecki, Vietnam Magazine, Special Issue, 40th Tet Anniversary, Jan. 2008)

(1)Vài hàng v tác g a: David T. Zabecki nguyên là Binh Nh t trong Quân L c Hoa K trong chi n tranh Vi t Nam. Trong cu c T n Công T t M u Thân 1968, ông ph c v t i căn c Biên Hòa/Long Bình. Ông gi i ngũ năm 2007 v i c p b c Trung T ng trong l c l ng Quân Đ i Tr B (Army Reserve). Ông t t nghi p Ti n Sĩ (Ph.D.) v quân s t i tr ng Đ i H c Khoa H c thu c Quân Đ i Hoàng Gia Anh Qu c. Ông hi n là ch nhi m t p chí Vietnam, t p chí chuyên đ v chi n tranh Vi t Nam, c a các c u chi n binh chi n tranh Vi t Nam.